MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-10 ta' April, 2003

Citazzjoni Numru. 2129/1997/1

Emanuel Sacco
versus
Articraft Creative Services Limited

F’din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob il-]las ta’ tlitt elef disa’ mija u sebg]a u tletin lira (Lm3,937) prezz ta’ *boards* ma]duma minnu g]as-so`jetà konvenuta.
I`-`itazzjoni tg]id illi bi ftehim ta’ l-14 ta’ Marzu 1995 is-so`jetà konvenuta kienet ordnat ming]and l-attur numru ta’ *boards* bil-prezz ta’ tlitt elef disa’ mija u sebg]a u tletin lira (Lm3,937) li kellu jit]allas fi tliet ]lasijiet ta’ elf tliet mija u tnax-il lira (Lm1,312) kull wie]ed sal-a]]ar ta’ Lulju 1995. Il-*boards* in]admu u ng]ataw lis-so`jetà konvenuta i\da din ma]allset xejn. L-attur g]alhekk feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti tikkundanna lis-so`jetà konvenuta t]allas tlitt elef disa’ mija u sebg]a u tletin lira (Lm3,937) flimkien ma’ l-img]ax kummer`jali mit-30 ta’ Lulju 1995 u l-ispejje\, fosthom dawk ta’ \ew[ittri interpellatorji tat-12 t’Ottubru 1995 u ta’ l-4 t’Awissu 1997, ta’ l-ittra uffi`jali tat-

30 ta’ Mejju 1996, u tal-mandati ta’ sekwestru u ta’ qbid ippre\entati flimkien ma`-`itazzjoni.

L-attur kien talab ukoll illi l-kaw\a tinqata’ bid-dispensa tas-smig] ta]t il-pro`edura sommarja spe`jali, i\da l-qorti b’dikriet tal-31 t’Ottubru 1997[1] ordnat illi l-kaw\a timxi bil-pro`edura normali, u s-so`jetà konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet[2]:

1. is-so`jetà *Articraft Limited* im]arrka fi`-`itazzjoni ma te\istix; din l-e``ezzjoni ing]atat g]ax l-isem tas-so`jetà konvenuta kien muri ]a\in fuq i`-`itazzjoni;  wara illi saret il-korrezzjoni me]tie[a b’dikriet tal-10 t’Ottubru 1997[3] ma hemmx g]alfejn inqisu aktar din l-e``ezzjoni, li s-so`jetà konvenuta irrinunzjat g]aliha fl-1 ta’ Lulju 1998[4];

2. it-talbiet huma intempestivi g]ax l-attur qatt ma ikkonsenja l-prodotti tal-kwalità u bil-qisien miftiehma, u l-attur kien ukoll a``etta illi jit]allas g]al dan ix-xog]ol wara illi s-so`jetà konvenuta tkun bieg]et il-prodotti lil terzi; u

3. il-prodotti kienu ma]duma]a\in, u mhux kif iridu l-arti u s-seng]a, g]ax ma humiex tal-kwalità u bil-qisien imwieg]da mill-attur, u, barra minn hekk, min]abba n-nuqqas ta’ l-attur is-so`jetà konvenuta [arrbet danni kbar.

Is-so`jetà konvenuta kienet qabbdet lill-attur ja]dmilha *display boards* li jitqieg]du *brochures* u materjal pubbli`itarju fihom biex wara te]odhom fil-lukandi u tikri lil terzi spazju fuq dawn il-*boards*. Dawn il-*boards* kellhom jin]admu b’mod illi jkollhom kanali li fihom jid]lu bi``iet ta’ *perspex*.  Is-so`jetà konvenuta qieg]da tg]id illi dawn il-kanali l-attur g]amilhom dojoq wisq, u ]addiema tas-so`jetà kellhom iwessg]uhom.  Meta bdew ja]dmu fuqhom u]ud mill-*boards* bdew jinfetqu.  Il-lukandi, meta raw il-kwalità tal-*boards*, ma a``ettawhomx u s-so`jetà konvenuta ma setg]etx ti[bor]las g]all-u\u tal-*boards*.

B’dikriet ta’ l-1 ta’ Lulju 1998[5] il-qorti]atret espert tekniku sabiex jara jekk tassew il-prodotti ma]duma mill-attur kinux kif iridu l-arti u s-seng]a u kinux skond il-ftehim.

1 *Fol.* 12.

2 *Fol.* 15.

3 *Fol.* 13.

4 *Fol.* 21.

5 *Fol.* 21.

Billi, i\da, s-so`jetà konvenuta baqg]et ma wrietx lill-espert il-prodotti li qieg]da tilmenta dwarhom, g]alkemm g]ad g]andha minnhom f'idejha, u l-bi``iet li hemm fil-pro`ess[6] ma humiex bi\\ejjed g]all-g]anijiet tal-perizja, l-espert ma setax jirrelata u l-qorti]assret il-]atra tieg]u b'dikriet ie]or tat-23 ta' Novembru 2001[7].

Ladarba kienet tkun din l-a]jar prova, u, min]abba nuqqas tas-so`jetà konvenuta, ma saritx, il-qorti tqis, g]alhekk, illi l-prova li kellha ssir bil-perizja, *i.e.* illi l-prodotti ma sarux kif iridu l-arti u s-seng]a u skond il-ftehim, ma saritx.

Barra minn hekk, is-so`jetà konvenuta mhux biss ma wrietx lill-espert il-prodotti li ma setg]etx tqieg]ed fil-lukandi jew li ntbag]tu lura g]andha, i\da wkoll ma ressqitx biex jixhdu rappre\entanti tal-lukandi li, skond kif tg]id hi, ma a``ettawx dawn il-*boards* g]ax ma kinux ta' kwalità tajba.

G]alhekk l-e``ezzjonijiet illi l-prodotti ma kinux skond il-ftehim u illi ma kinux ta' kwalità tajba huma mi`]uda.

Hemm ukoll e``ezzjoni illi l-attur kien a``etta illi jit]allas wara illi s-so`jetà konvenuta tkun t]allset ming]and terzi.

G]alkemm l-attur stqarr illi kien lest ja[evola lill-konvenuta u jistenna illi tkun da]]let xi]a[a hi qabel ma t]allas lilu, ma hemm ebda prova ta' xi ftehim illi l-attur jit]allas biss jekk isse]] il-kondizzjoni li s-so`jetà konvenuta tkun t]allset minn terzi; anzi l-ftehim bil-miktub[8] ig]id illi l-]las kellu jsir fl-a]]ar ta' Mejju, ta' {unju u ta' Lulju ta' l-1995.

L-attur qieg]ed jitlob]las g]all-*boards* kollha li kienet ordnat ming]andu s-so`jetà konvenuta; xehed illi, g]alkemm kien xtara u qatta' l-materjal me]tie[ g]all-ordni kollu, ma kompliex ja]dem wara li ra li s-so`jetà konvenuta ma kinitx qieg]da t]allas, u g]alhekk ma lestiex l-ordni kollu[9]; li ma]adimx kienu]amsa u tletin (35) *board* li jiswew tnejn u g]oxrin lira (Lm22) kull wa]da, b'kollox seba' mija u sebg]in lira (Lm770).

Fil-fehma tal-qorti, i\da, in-nuqqas tas-so`jetà konvenuta li t]allas kien ra[uni tajba g]all-attur biex itemm l-appalt, u g]alhekk l-appalt jista' jitqies li ntemm bi ]tija tas-so`jetà konvenuta, u s-sitwazzjoni hija l-istess b]allikieku kienet

[6] *Fol.* 90.

[7] *Foll.* 174 *et seq.*

[8] *Fol.* 5.

[9] Ara x-xhieda ta' l-attur fis-seduta ta' l-1 ta' Lulju 1998, *foll.* 55 *et seq.*

is-so`jetà konvenuta li temmet l-appalt ming]ajr ra[uni tajba. Dwar meta min jag]ti x-xog]ol itemm l-appalt ming]ajr ra[uni tajba, l-art. 1640 tal-Kodi`i ~ivili jg]id hekk:

1640. (2) Jekk ma jkunx hemm ra[uni valida biex ï]oll il-kuntratt, min jag]ti x-xog]ol g]andu j]allas biss lill-appaltatur l-ispejje\ kollha u x-xog]ol kollu tieg]u flimkien ma' somma li ti[i meqjusa mill-qorti, skond i`-`irkostanzi, i\da mhux i\jed mill-qlieg] li l-appaltatur seta' jag]mel b'dak l-appalt.

Dan ifisser illi fil-ka\ tallum l-attur g]andu jit]allas il-prezz kollu miftiehem]lief kemm kien jiswa x-xog]ol biex jitg]aqqdu l-]amsa u tletin (35) *board* li ma tlestewx, ladarba l-attur kien [à xtara u qatta' l-materjal.

Meta tqis illi kull *board*, meta lesta, kienet tiswa tnejn u g]oxrin lira (Lm22), u tqis ukoll kemm jiswa l-materjal, ix-xog]ol biex tqatta' l-materjal, u l-qlig] ta' l-attur, il-qorti hija tal-fehma illi g]andu jsir tnaqqis ta']ames liri (Lm5) g]al kull *board* li ma tlestietx, b'kollox mija u]amsa u sebg]in lira (Lm175).

L-attur g]alhekk g]andu jie]u tlitt elef seba' mija u tnejn u sittin lira (Lm3,762), li hija d-differenza bejn tlitt elef disa' mija u sebg]a u tletin lira (Lm3,937), kemm kien jiswa l-appalt kollu, u mija u]amsa u sebg]in lira (Lm175) tax-xog]ol li ma sarx.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tas-so`jetà konvenuta, tikkundanna lis-so`jetà konvenuta t]allas lill-attur tlitt elef seba' mija u tnejn u sittin lira (Lm3,762), flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\ mitluba fi`-`itazzjoni.

---------------------------------TMIEM---------------------------------